

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	26 mei 2026
Voorstelnummer	D960764
Datum raadsvoorstel	24 maart 2026
Portefeuillehouder(s)	R. Opdam
Commissie	Auditcommissie
Datum commissie	11 mei 2026
Soort agendering	Ter besluitvorming
Agendapunt	
Team	Directie - Concernstaf
Opsteller	Loes van Swol-Noomen
Datum B&W besluit	7 april 2026
Bijlagen:	1

Onderwerp : Nieuwe programma-indeling gemeentelijke begroting

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. de nieuwe programma-indeling voor de gemeentelijke begroting vast te stellen;
2. de nieuwe programma-indeling met ingang van de begroting 2027 te gebruiken;
3. het college op te dragen de begroting, jaarstukken en tussentijdse rapportages conform deze indeling op te stellen.

Geheimhouding

Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

In 2025 is er naar stappen gekeken die de P&C cyclus verder professionaliseert. De wethouders Financiën, ondersteund door de werkorganisatie BUCH, hebben in dit kader de auditcommissies van de BUCH-gemeenten, de BUCH-raadswerkgroep Financiën en de gemeenteraden geconsulteerd. Hierbij is gesproken over:

Verbeteraanpak P&C producten:

1. Het digitaal en publieksvriendelijk ontsluiten van de programmabegroting en jaarstukken.
2. Een nieuwe programma-indeling gemeentelijke begroting.

Verbeteraanpak sturen op beleidsdoelen:

3. Het formuleren van maatschappelijke doelen.

De digitale en publieksvriendelijke ontsluiting van de programmabegroting en jaarstukken (punt 1) is half maart 2026 gerealiseerd. Voor punt 3 werkt de werkorganisatie BUCH verder aan de verbeteraanpak gericht op het versterken van het sturen op beleidsdoelen. De eerste verbeteringen hiervan worden zichtbaar in de gemeentelijke begrotingen voor 2027. Deze transformatie naar het sturen op beleidsdoelen is een meerjarige ontwikkeling, waarbij raad, college en organisatie samen optrekken en continu blijven leren en verbeteren om de sturing verder te versterken.

Het voorliggende voorstel betreft onderdeel 2 van de verbeteraanpak voor de P&C-producten: het vaststellen van een nieuwe programma-indeling voor de gemeentelijke begroting. Dit raadsvoorstel is opgesteld op verzoek van de BUCH-raadswerkgroep Financiën (november 2025). In 2025 is de nu voorgestelde indeling inhoudelijk besproken met de raden, onder meer in de auditcommissies, de BUCH-raadswerkgroep Financiën en tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst BUCH gemeenten (september 2025). Met dit besluit wordt de laatste stap gezet: het vaststellen van de nieuwe programma-indeling door de raden. In de financiële verordening van de gemeente staat vermeld dat bij aanvang van iedere raadsperiode de raad een programma-indeling voor die raadsperiode vaststelt.

Met dit raadsvoorstel wordt de raad van Heiloo, maar ook de raden van Uitgeest, Bergen en Castricum gevraagd een nieuwe programma-indeling vast te stellen. In overeenstemming met de financiële verordeningen van de gemeenten is hiervoor een geharmoniseerd besluit van de BUCH-gemeenten noodzakelijk. De geharmoniseerd besluitvorming van de BUCH-gemeenten is van groot belang voor de uitvoerbaarheid: Het geeft de werkorganisatie één duidelijke opdracht, voorkomt versnipperde werkwijzen en onnodige administratieve lasten, en maakt het mogelijk om de planning en organisatie op een uniforme en efficiënte wijze uit te voeren.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De wettelijke kaders voor de begroting staan in de gemeentewet en het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In het BBV staan de regels waar de gemeentebegroting aan moet voldoen. Over een programma zegt het BBV:

- Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten.
- Het programmaplan bevat per programma:
  - De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren.

- De wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen.
- De raming van baten en lasten.

Financiële verordening gemeente Heiloo 2024

Artikel 6 lid 1 van de financiële verordening gemeente Heiloo 2024 geeft aan dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode een programmaonderdeel-indeling voor die raadsperiode vaststelt. Om de P&C-cyclus, de indeling van de P&C stukken en de financiële administratie geharmoniseerd te kunnen houden worden wijzigingen hierin BUCH breed besproken en geharmoniseerd vastgesteld.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

De programma's zijn een samenhangende verzameling van producten en activiteiten, die gericht zijn op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke doelen en opgaven. Op dit moment is de begroting van de gemeente onderverdeeld in de 10 onderstaande programmaonderdelen:

Een sociale en vitale gemeente

1a Inwoners en bestuur

1b Samen leven

1c Een veilige gemeente

Een aantrekkelijke gemeente

2a Cultuur, recreatie en toerisme

2b Economische vitaliteit

2c Een bereikbare gemeente

Een leefbare gemeente

3a Wonen en leefomgeving

3b Duurzaamheid en milieu

3c Beheer en onderhoud

4 Een financieel gezonde gemeente

Met dit voorstel wordt de raad gevraagd om de huidige indeling op programmaonderdelen los te laten en de onderstaande programma-indeling van negen programma's over te nemen.

1. Veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
9. Bestuur en ondersteuning

De voorgestelde programma-indeling sluit beter aan bij de BBV dan de huidige indeling met programmaonderdelen. In bijlage 01 is een overzicht opgenomen van de huidige programmaonderdelen en de nieuwe programma's inclusief de taakvelden. Taakvelden zijn de landelijk verplichte, uniforme categorieën waarop alle gemeenten hun inkomsten en uitgaven moeten boeken. Het zijn de kleinere pakketten van activiteiten (en bijbehorende budgetten) binnen een programma.

Argumenten voor de nieuwe programma-indeling

Er zijn verschillende argumenten die aanleiding geven om een nieuwe programma-indeling voor de gemeentelijke begroting voor te stellen. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste overwegingen.

- Gemeenten hebben de vrijheid om hun programmaplan in de begroting naar eigen inzicht in te delen. De voorgestelde programma-indeling wordt voorgesteld aan de raad omdat deze direct aansluit op de verplichte indeling in taakvelden en daarmee direct aansluit op de systematiek van de BBV. Als programma's daarop aansluiten, ontstaat een logische, consistente structuur van administratie, taakvelden, programma's naar begroting.
- Er wordt uitgegaan dat deze programma-indeling beter herkenbaar is ten opzichte van de huidige programma's. Bij het raadplegen van de publieksvriendelijke digitaal beschikbare begroting en jaarstukken van de gemeente zullen de 9 onderwerpen herkenbaarder zijn dan de huidige hoofdstukken (bijvoorbeeld een aantrekkelijke gemeente).
- Er ontstaat meer transparantie en vergelijkbaarheid door de koppeling met taakvelden. De begroting wordt beter vergelijkbaar met andere gemeenten. Het maakt benchmarken eenvoudiger.
- De voorgestelde programma-indeling resulteert in minder administratieve vertaalslagen. Als programma's namelijk anders zijn ingedeeld dan de taakvelden, moet de werkorganisatie BUCH voortdurend 'vertalen'. Vertalen van administratie naar taakvelden en van taakvelden naar programma's. Aansluiting voorkomt dubbel werk en verkleint de kans op fouten. Daarnaast is het zo dat als het Rijk taakvelden wijzigt (wat gebeurt) is een programma-indeling die daarop aansluit makkelijker aan te passen dan een eigen indeling.

Oplossingen voor aandachtspunten van de voorgestelde programma-indeling

Hoewel de voorgestelde programma-indeling, die aansluit op de verplichte taakvelden verschillende voordelen biedt, kent deze ook twee aandachtspunten. Aandachtspunten zoals ruimte behouden voor politieke herkenbaarheid (politieke keuzes en prioriteiten van de raad) en overstijgend opgaven zoals bijvoorbeeld klimaat. Het laatste aandachtspunt is ook bij de huidige indeling van de programmaonderdelen een aandachtspunt. Beide aandachtspunten zijn echter goed te ondervangen met een aantal gerichte maatregelen. Om voldoende ruimte te houden voor politieke herkenbaarheid, kan boven de programma's gewerkt worden met maatschappelijke opgaven. Daarnaast kunnen de programma's worden verrijkt met beleidsdoelen, indicatoren en toelichtingen, zodat zij niet uitsluitend technisch van aard zijn maar ook inhoudelijk richting geven. Voor opgaven die overstijgend zijn, zoals duurzaamheid, kunnen bijvoorbeeld aparte opgaveparagrafen worden opgenomen waarin o.a. ook benoemd wordt hoe de opgaven door de programma's lopen. Met deze maatregelen blijft de begroting zowel financieel consistent als beleidsmatig herkenbaar en bestuurlijk goed uitlegbaar.

De bovenstaande genoemde oplossingen voor de aandachtspunten worden opgepakt binnen het thema 'Verbeteraanpak sturen op beleidsdoelen' (zie paragraaf Inleiding). Voor de gemeentelijke begroting 2027 wordt in dit kader al inzet gepleegd om een inrichting van de begroting mogelijk te maken die het sturen door de raad op de door haar gestelde doelen vergroot.

Ten slotte

De voorgestelde programma-indeling voldoet aan de BBV-vereisten voor programmatische indeling en is opgesteld op basis van input vanuit de raad.

Op basis van de bovenstaand informatie is het volgende besluit geformuleerd:

1. De nieuwe programma-indeling voor de gemeentelijke begroting vast te stellen.
2. De nieuwe programma-indeling met ingang van de begroting 2027 te gebruiken.
3. Het college op te dragen de begroting, jaarstukken en tussentijdse rapportages conform deze indeling op te stellen.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Het alternatief kan zijn om de bestaande programma-indeling te handhaven. Echter het college is van mening dat de benoemde argumenten in dit voorstel ervoor pleiten om dit niet te doen. Bovendien sluit de voorgestelde programma-indeling aan bij de inhoudelijke gesprekken die in 2025 op raadsniveau zijn gevoerd binnen de auditcommissies, de BUCH-raadswerkgroep Financiën en tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst BUCH gemeenten.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Niet van toepassing.

RISICO'S

Het aanpassen van de programma-indeling en de bijbehorende budgetten vraagt een extra tijdsinspanning van de ambtelijke organisatie, in het bijzonder van team Financiën. Er bestaat een risico dat de beschikbare capaciteit onvoldoende is en dat daardoor te weinig aandacht wordt besteed aan het goed communiceren van de gewijzigde programma-indeling en de gevolgen daarvan. Dit risico is beperkt door vooraf duidelijke procesafspraken te maken en een planning op te stellen, zodat iedereen die hierbij betrokken is weet wat er van hem of haar wordt verwacht. Op basis hiervan is de verwachting dat dit risico beheersbaar blijft.

Er moet rekening gehouden worden met het feit dat door het aanpassen van de programma-indeling het eenmalig lastig is om de cijfers van de voorgaande periode (deze zijn nog op basis van de oude programma-indeling) te vergelijken met de cijfers volgens de nieuwe programma-indeling. Een was-woordt overzicht kan hierbij helpen.

FINANCIËN

De invoering van de nieuwe programma-indeling heeft geen directe financiële gevolgen. Eventuele interne kosten voor aanpassing van systemen en processen worden binnen bestaande budgetten opgevangen.

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing

PARTICIPATIE

Niet van toepassing

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na positieve besluitvorming door de vier raden zal de gemeentelijke begroting 2027 en volgende P&C documenten worden opgesteld op basis van de nieuwe programma-indeling. Dit is realiseerbaar omdat al eerder gestart is met de voorbereidingen voor een mogelijke nieuwe programma-indeling in lijn met de afspraken gemaakt op 19 november 2025 met de BUCH-raadswerkgroep Financiën.

BIJLAGEN

1. Wordt-was lijst programma's inclusief taakvelden

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

-

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

A. Babaoğlu
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester